

Moderata Samlingspartiet

Inriktnings- och RAMBUDGET

FÖR

KÖPINGS KOMMUN 2025

MODERATA SAMLINGSPARTIET

SAMMANFATTNING BUDGET 2025

En stram budget 2025 och uppföljning av verksamheten för 2024 med effektivering av angivna effektivitetskrav, är avgörande för Köping kommuns möjligheter att komma till rätta med ett galopperande underskott i den kommunala ekonomin. Budget 2025 är sista chansen för detta , för annars känns det som att alla möjligheter har tömts ut, och den sista utvägen blir då en rejäl skattehöjning. Det vill inte vi.

Vi lägger en budget utifrån angivna förutsättningar med fortsatta effektiveringskrav på styrelser och nämnder i enlighet med budgetunderlaget. Vi föreslår också reducering av kostnaderna för den politiska verksamheten. Av tillgängliga ”extra medel” utöver ram skjuter vi till 3,0 mkr till Social- och arbetsmarknadsnämnden, vidare 11,5 mkr till Vård och omsorgsnämnden samt medel till räddningstjänsten

Vi föreslår även stora förändringar inom den kommunala bolagsverksamheten för att trygga den framtida kapitalförsörjningen för kommande års omfattande investeringar

1: Inledning och förutsättningar

Moderata Samlingspartiet i Köping väljer i år att lägga en egen budget för kommunen för 2025. Det har vi gjort tidigare också genom åren så det är inget nytt för vårt parti. Vi är väl medvetna om att med våra sex mandat i fullmäktige så är det föga troligt att vårt förslag vinner fullmäktiges gillande. Men vi vill ändå vara väldigt tydliga med att vårt budgetförslag bygger på seriösa beräkningar och ställningstaganden, som är fullt genomförbara, utifrån våra ideologiska utgångspunkter. Vi lägger med andra ord en budget som om det vore en

”majoritetsbudget” och inte, som en representant för ett av de nuvarande majoritetspartierna (läs c) uttryckte det i en fullmäktigedebatt: ” När vi lade den budgeten var vi i opposition, nu är vi i majoritet”

Budgetförslaget bygger på de förutsättningar som är kända i dagsläget. Den nuvarande kommunbudgeten för 2024 är en minusbudget på cirka -48 mkr och prognoserna för helåret 2024 är högst osäkra och pekar tyvärr på ett underskott på uppemot -100 mkr. Detta kommer naturligtvis ha påverkan på budgeten för 2025, då regelverket anger att ett underskott skall hämtas tillbaka under de kommande tre åren. Konsekvenserna av detta tillsammans med alla andra numera välkända påverkansfaktorer (allmän inflation, låneräntor, bränslekostnader, skatteprognoser, världsläget mm) och en statsbudget som inte presenteras förrän i höst, innebär förstås att budgeten blir preliminär. Det mesta talar alltså för en kompletteringsbudget i november.

Inför 2025 uppfattar vi det som så att Köpings kommun och koncern har två stora krisområden att ta itu med. För det första har vi under många år tillåtit driftskostnaderna öka i snabbare takt än inkomsterna i form av skatteintäkter , taxor och avgifter vilket successivt pressat tillbaka möjligheterna att skapa utrymme för investeringar via överskott i driftsbudgeten och via kommunens kassaflöde. För det andra så ser kommunens möjligheter att låna ytterligare medel för kommande stora investeringar dystra ut. Enligt Kommuninvest så har nivån på kommunens och kommunkoncernens låneskuld på cirka 2.200 miljoner kommit farligt nära en nivå där ytterligare lån kan ifrågasättas.

Den framtida kapitalförsörjningen är m a o livsavgörande för kommunens framtida utveckling. Som en väsentlig del av detta så föreslår vi ett paradigmskifte när det gäller kommunens intressen och inställning till ägande i flera kommunala bolag.

När det gäller driftsbudgeten för 2025 så anser vi det meningslöst i dagsläget att definiera den i exakta siffror utifrån de osäkra förutsättningar som gäller. Vi har som nämnts det innevarande årets minus budget, ett galopperande underskott vid uppföljningarna av densamma och förvaltningar som svajar litet i sina prognoser för 2024. Så förutsättningarna för 2025 är inte de bästa.

Vi lägger därför en uttalad rambudget som i princip följer de ramar som finns i budgetunderlaget och där vi förutsätter att de enskilda nämnderna följer de effektiviseringskrav som kommunstyrelsen fastställt för 2024 och kommer att fastställa för 2025.

Vi föreslår dock några justeringar utifrån att vi vill styra vissa tillgängliga medel till vissa specifika områden samt ytterligare specifika effektiviseringar för att stärka budgeten. Dessa redovisa nedan.

2: Övergripande ställningstaganden

- **Anställnings-och inköpsstopp**

Vi föreslår att beslutet om inköp och anställningsstopp som kommunstyrelsen beslutade om i mars 2024 förlängs så att det gäller även för 2025.

- **Finansiellt resultatmål**
Vi ställer oss bakom budgetunderlagets angivande av ett resultatmål motsvarande 0,5 % av skatter och bidrag vilket motsvarar 10,1 mkr.
- **Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter**
Vi ställer oss bakom budgetunderlagets angivande av nivån på resp. anslag för oförutsedda utgifter på 2,0 mkr resp. 8,1 mkr. Vi har tidigare budgetförslag lyft frågan om en särskild ”driftsreserv” för kommunstyrelsen, så vi anser att detta förslag ligger väl i linje med det.
- **Löner**
Vi budgeterar löneutrymmet i nivå med aktuella riktlinjer från SKR för (2025: 3,1 %).
- **Befolkningsutveckling**
Vi föreslår ingen förändring av underlagets befolkningsberäkning dvs 25.957.
- **Taxor och avgifter**
Vi ställer oss bakom föreslagna taxor och avgifter.
- **Utdelning från kommunala bolag**
Vi föreslår att kravet från kommunen på VME skall var en utdelning i paritet med ägardirektivet dvs. 12 mkr och inte 4 mkr som angivits i budgetunderlag. Det är upp till styrelsen på kommunens uppdrag att tillse detta genom justering av fjärrvärmetaxan. I övrigt har vi inga synpunkter på övriga utdelningar.
- **Skattesats**
Vi föreslår oförändrad utdebitering för 2025 med 22,16. Vi har redan en relativt hög skattesats i Köping, så en skattehöjning, även under nuvarande förutsättningar, är ingen framkomlig väg. Av det nämnda följer naturligtvis också att förslag om en sänkning av skatten inte heller känns verklighetsförankrad.

3: Kapitalförsörjning

3:1 Kommunala bolag

Vi har inledningsvis angivit att det ytterst viktig att säkerställa kapitalförsörjningen för kommande års stora investeringar. Nedanstående förslag skall ses process över tiden och kan på intet sätt undanröja det oavvisliga kravet på att vi måste få en driftbudget i balans ordentliga finansiella resultat. Vi föreslår därför att:

- **Mälarenergi Elnät AB**
Vi föreslår en försäljning av kommunens aktier i Mälarenergi Elnät AB. Fn sker en marknadsvärdering av innehavet på knappa 15 %. En preliminär beräkning indikerar ett värde på cirka 400 mkr.

- **Kungsörs Grus AB**

Köpings kommun äger 25 % av Kungsörs Grus AB, tillsammans med Kungsörs kommun som äger 25 % och resterande 50 % ägs av det privata företaget Swerock. Tidigare var Köping och Kungsör ensamma ägare men 50 % av bolaget avyttrades för flera år sedan till Swerock. Vi föreslår nu försäljning av Köpings andel i bolaget. Vi ser ingen anledning till ett kommunalt engagemang i sand- och grusverksamhet. Bolagets aktier skall marknadsvärderas

- **Köpings Kabel TV AB**

För cirka 25 år sedan fanns det långt gångna planer på att sälja Köpings KabelTV. Det blev inte verklighet då, men nu vill vi aktualisera detta igen. Vi ser ingen anledning till att ett kommunalt bolag skall var med och konkurrera på inom kabel-tv verksamhet.

- **Köpings Bostads AB**

Flera kommunala bostadsbolag, bl a Mimer i Västerås, har valt att avyttra delar av sitt bostadsbestånd för att skapa kapital och nytt låneutrymme för framtida utveckling och nybyggnation. Vi föreslår att 20 % av KBAB:s cirka 2.400 lägenheter avyttras till seriösa privata bostadsföretag.

- **Västra Mälardalens Energi och Miljö AB**

Vi föreslår att bolagets fjärrvärmeverksamhet avyttras till privat aktör. Vi tror att VME som är en liten aktör kommer att få svårigheter att förse Köpings och Arbogas fjärrvärmenät med billig energi. Redan nu kan vi notera att vår ”placering” i Sverige när det gäller fjärrvärmepriset har sjunkit och vi tror att detta kommer att fortsätta. En stor aktör har naturligtvis större möjligheter att hantera större och därmed billigare inköp. Konkurrenten med andra uppvärmningsslag (bättre isolering, solceller mm) kommer också att påverka fjärrvärmens framtid. När fjärrvärmeverksamheten avvecklas i VME så föreslår vi att bolaget avvecklas och den tekniska verksamheten övergår till teknisk förvaltning/tekniskkontor.

- **Köpings Bostads Service AB**

Vi föreslår att bolaget avvecklas som dotterbolag till Köpings Bostads AB, vilket också resulterar i att Köping Bostad AB blir ett rent allmännyttigt bostadsföretag. Verksamheterna i servicebolaget återförs till ett ny inrättat fastighetskontor (se detta i handlingarna).

- **Köping Rådhus AB**

Vi föreslår, som en konsekvens av att vi vill avveckla flera kommunal bolag, att också Köping Rådhus AB. Vi kan i detta sammanhang konstatera att bolaget hittills inte levt upp till det styrande bolag för kommunens övriga bolag som det var tänkt.

3:2 Kommunala fastigheter

Vi föreslår att följande kommunala fastigheter säljs:

- **Forum**
I samband med färdigställandet av Rådhuset och inköpet av Tingshuset så anser vi att Forum inte längre behövs som mötes- och förvaltningslokal.
- **Kv. Disa (gamla posten”)**
Vi vill flytta ut de kommunala verksamheterna från Kv. Disa ”gamla posten” och sälja fastigheten. Det är en central fastighet och vi tror att den är av intresse för den privata marknaden. Dessutom är tomten endast delvis bebyggd. Ny detaljplan kan bli aktuell.
- **”Kommunhuset” i Kolsva**
Står fn i princip tomt. Vi föreslår försäljning av fastigheten.

4: Organisationsförändringar

- **Ekonomi- och budgetkontor/avdelning**
De senaste årens kända osäkerheter och utveckling av det allmänna ekonomiska läget har resulterat i omfattande svårigheter att få för överblick i hur den lokala kommunala ekonomin utvecklas och därmed också möjligheterna till styrning. Vi anser att den ekonomiska styrningen behöver förstärkas och det särskilt utifrån dagsläget. Vi föreslår därför att en särskild enhet/avdelning inrättas under kommunledningsförvaltningen med uppgift att överta vissa strategiska uppföljningsuppgifter från de enskilda förvaltningarna. Finansiering i princip via resurser från de nuvarande förvaltningarnas ekonomifunktioner.
- **Fastighetskontor**
Vi föreslår att man återupprättar en tidigare organisation med ett klart definierat fastighetskontor under kommunledningsförvaltningen/kommunstyrelsen. Kommande stora investeringar kombinerat med krav på stora underhållskrav på nuvarande kommunala fastigheter ställer krav på överblick och styrning. Vi kan tyvärr konstatera att detta inte fungerat särskilt bra under den senaste femårsperioden där uppgifterna vad gäller planering, projektering och utförande har legat under olika förvaltningar. Vi föreslår därför att ett centralt placerat fastighetskontor inrättas.
- **Samhällsbyggnadsförvaltningen**
Vi föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen avvecklas. Nämnden och förvaltningen inrättades efter den stora organisationsutredningen 2018, och vi anser nu det sammantaget inte har fallit bra ut. Vi föreslår därför att förvaltningen avvecklas och att arbetsuppgifterna vad avser kommunstyrelsens ansvarsområde flyttas till det nya fastighetskontoret och nämndens myndighetsuppgifter (miljö, bygglov mm) flyttas till Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF).
Samhällsbyggnadsnämnden som sådan föreslås avvecklas 31/12 -26.

5: Driftsbudget

Vi föreslår samma effektiviseringskrav på verksamheterna inför 2025 som gäller för innevarande år dvs, 1,0 % för Vård- och omsorgsnämnden, 1,5 % för utbildningsnämnden och 2,5 % för övriga nämnder. Beslut som krävs för att uppnå dessa krav tas i resp. nämnd. Beslut av formell karaktär och principiella sådan hänvisas från nämnden till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. Vi anser att den kompetens som finns i resp. nämnd också måste våga ta sitt delegerade ansvar för att detta. I vårt budgetförslag har vi i princip hänvisat till de ramar som lagts fram i budgetunderlaget, men samtidigt har vi också detalj styrt tillgängliga nya medel till vissa nämnder. Vi har vidare föreslagit ytterligare effektiviseringar.

Vi föreslår att:

- **Politisk verksamhet**

Det rimligt att den politiska verksamheten också lämnar bidrag till att få en budget i balans. Vi föreslår att partistödet (mandatstödet) som fn ligger på nivå på cirka 1,5 mkr reduceras med 30 % motsvarande en budgetförstärkning med 0,45 mkr. Vi föreslår vidare att antalet ledamöter i kommunfullmäktige efter valet 2026 reduceras till 41.

- **Kommunstyrelsen, kommunledningsförvaltningen**

Kommunledningsförvaltningen utreds för närvarande. Resultatet av genomlysningen föreligger i inte i dagsläget men vi förutsätter att uppställda direktiv på effektiviseringar blir verklighet.

I övrigt föreslår vi att kommunstyrelsen fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav.

Vi tillför dock medel för ökade kostnader för bostadsanpassningsbidrag (0,5 mkr) samt kompensation för ökat kommunbidrag till räddningstjänsten, RTMD (2,0 mkr)

- **Kommunstyrelsen, teknisk verksamhet**

Vi föreslår att kommunstyrelsen fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav, dvs vi tillför inga ytterligare medel.

- **Kommunstyrelsen, mark och fastighet**

När det gäller ramen för kommunstyrelsens anslag för mark- och fastighets så är den nästan omöjlig att precisera utifrån föreliggande budgetunderlag. Vi föreslår en budgetram motsvarande ramen för innevarande år, dvs runt 70 mkr. När det gäller anslag för större objekt av engångskaraktär så föreslår vi att de behandlas varefter det aktualiseras. Vi har noterat tidigare att alltför oprecisa anslagsäskanden och utförandebeslut inte alltid varit i takt med varandra vilket orsakat stor förvirring.

- **Social-och arbetsmarknadsnämnden**

Vi föreslår att Social- och arbetsmarknadsnämnden fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav.

Vi tillför dock nya medel motsvarande 3,0 mkr som kompensation för ökat behov av vårddyggn för barn och unga.

- **Samhällsbyggnadsnämnden**

Vi föreslår att Samhällsbyggnadsnämnden fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav, dvs vi tillför inga ytterligare medel.

- **Utbildningsnämnden**

Vi föreslår att utbildningsnämnden fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektivitetskrav, dvs vi tillför inga ytterligare medel.

Vi föreslår vidare en organisationsöversyn av hela utbildningsförvaltningen utifrån lednings och styrningsstruktur, skolområdesindelning, verksamhetsbemanning och framtida skolfastighetsbehov.

- **Kultur- och fritidsnämnden**

Vi föreslår att Kultur- och fritidsnämnden fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav, dvs vi tillför inga ytterligare medel. Vi föreslår vidare att verksamheten vid Köpings Museum läggs ner.

Museiverksamhet tillhör inte en kommunal kärnverksamhet och vi anser att kostnaderna för denna i dagsläget inte är ekonomiskt försvarbar.

Vi vill även se övermöjligheterna att flytta stadsbiblioteket från Folkets Hus till centrum. I samband med detta vill se över all biblioteksverksamhet i kommunen såsom biblioteket i Kolsva, bokbussen och skolbiblioteken.

- **Vård- och omsorgsnämnden**

Vi föreslår att Vård- och omsorgsnämnden fattar nödvändiga beslut för att uppnå fastlagd ram utifrån meddelade effektiviseringskrav.

Vi föreslår vidare en organisationsöversyn av hela vård- och omsorgsförvaltningen utifrån lednings- och styrningsstruktur, verksamhetsbemanning och behov.

Vi föreslår vidare att förvaltningen tillförs nya medel motsvarande 11,5 mkr för ökad hyra pga brandsynsförelägganden (2,6 mkr)samt inköp av taklyftar (0,3 mkr) ,vårdsängar (0,6 mkr) samt kostnader för gruppbostad för socialpsykiatri (8 mkr)

- **Gemensam överförmyndarnämnden**

Vi ställer oss bakom överförmyndarnämndens budgetförslag som innebär en oförändrad ram. Inför kommande budgetberedningar så vill vi notera att en förberedande diskussion måste ske bland medlemskommunerna innan budgeten fastställs i någon kommun.

- **Västra Mälardalens kommunalförbund, VMKF**
Vi föreslår att kommunfullmäktige tilldelar oförändrad ram utifrån de ingående medlemskommunernas förslag. Kompensation för löner bör dock korrigeras från 3,5 % till 3,1 % i enligt med SKR: rekommendation för 2025.
- **Räddningstjänsten Mälardalen kommunalförbund**
Vi föreslår att 2,0 mkr tillskjuts i budgeten för kommunledningsförvaltningen.
- **Valnämnden**
Ingen ramförändring

6: Investeringsbudget 2025

6:1 Skattefinansierad budget (tkr)

Enligt budgetunderlaget uppgår nivån för det skattefinansierade investeringarna till cirka 200 mkr. I princip så är hela detta utrymme redan ianspråktaget för både 2025 och 2026 för Nyckelbergsskolans olika etapper (moduler, skolgård, rivning, nybyggnation) men osäkerheten är stor med tanke på projektets omfattning. Som vi beskrivit tidigare så är det skattefinansierade utrymmet för investeringar begränsat liksom möjligheterna att låna kapital.

Utifrån detta så föreslår vi följande fördelning av skattefinansierade investeringar:

Kommunalstyrelsen, kommunledningsförvaltningen	0,0 mkr
Kommunstyrelsen, teknisk verksamhet	75,0 mkr
Kommunstyrelsen, mark o fastighet	32,0 mkr
Kultur- och fritidsnämnden	5,0 mkr
Vård- och omsorgsnämnden	2,0 mkr
Samhällsbyggnadsnämnden	0,0 mkr
Utbildningsnämnden	6,0 mkr
Social- och arbetsmarknadsnämnden	0,0 mkr
Investeringsreserv	80,0 mkr

6:2 Avgiftsfinansierad budget

Samtliga kostnader för investeringar inom de avgiftsfinansierade kommunala verksamheterna (fjärrvärme, vatten och avlopp mm) som utförs av VME skall täckas av avgifter från an-slutna abonnenter. Vi hänvisar till redovisat underlag. Detta innebär bl.a. att fjärrvärmestaxan justeras uppåt med cirka 10-15 % och vatten och avloppstaxan med cirka 7 %.

7: Slutkommentar

I årets budgetarbete har vi konstaterat att det nära nog är en omöjlighet att lägga fram en exakt kameral sifferbudget. Vi har därför den här gången inriktad oss på en ramdiskussion och lyft fram idéer och förslag, som vi naturligtvis är införstådda med kommer att orsaka mycket debatt. Men det är vi beredda på.

Men som det så populärt heter ” **man måste våga vända på varje sten**”